

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 220/05-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. D., bytom R., zastúpeného advokátom Mgr. R. U., Z., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7 C 195/02 zo 17. júna 2003 a rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2005 doručená sťažnosť Ing. J. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len

„okresný súd“) sp. zn. 7 C 195/02 zo 17. júna 2003 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003.

Keďže sťažnosť v predloženej podobe neobsahovala základné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), vyzval ústavný súd 31. mája 2005 sťažovateľa na odstránenie jej nedostatkov a predloženie splnomocnenia pre advokáta (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) na jeho zastupovanie v ústavnoprávnom konaní.

Doplnenie sťažnosti spolu s pripojeným splnomocnením pre advokáta Mgr. R. U., Z., bolo ústavnému súdu doručené 24. augusta 2005.

Sťažnosť smeruje okrem iného proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 zo 17. júna 2003, ktorým bol sťažovateľ (v označenom konaní v procesnom postavení žalovaného v 1. rade) vyzvaný, aby sa vyjadril k pripojenej žalobe v lehote ôsmich dní od doručenia tohto uznesenia s tým, že ak sa v tejto lehote nevyjadrí, bude súd predpokladať, že nemá námietky proti tvrdeniam obsiahnutým v žalobe. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bolo podľa sťažovateľa uvedeným uznesením porušené najmä tým, že ho okresný súd vydal v rozpore s ustanoveniami § 114 ods. 2 a § 169 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v znení platnom v relevantnom čase.

Sťažnosť smeruje taktiež proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne so žalovaným v 2. rade sumu 490 000 Sk s prísl. a nahradiť mu všetky trovy konania. Porušenie svojho označeného základného práva napadnutým rozsudkom vidí sťažovateľ predovšetkým v tom, že *„Okresný súd v Rimavskej Sobote tým, že postupoval v predmetnej právnej veci 7 C 195/2003 podľa § 101 ods. 2 OSP a vec prejednal a rozhodol v našej neprítomnosti rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b ods. 1, ods. 2 OSP, porušil*

procesnoprávne princípy konania, čím došlo zo strany Okresného súdu v Rimavskej Sobote k nesprávne poskytnutiu právnej ochrany žalobcovi v súkromnoprávnom spore. Mám za to, že v rozpore s ustanovením § 153b ods. 1 OSP neboli splnené podmienky uvedené v odseku 2, a preto súd nemal rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Nebola splnená podmienka uvedená v § 153b ods. 2 písm. a) OSP, nakoľko som ako odporca v bode 1) na pojednávanie nebol riadne predvolaný, predvolanie na pojednávanie som do dnešného dňa nedostal, a teda som ani nebol poučený o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti rozhodnutia podľa odseku 1“.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že napadnutý rozsudok okresného súdu mu nebol do podania sťažnosti doručený, v dôsledku čoho mu bolo znemožnené podať proti nemu odvolanie. „Rozsudok sa stal právoplatným až 8. 1. 2003“. (Ide o zrejme nesprávny dátum, keďže rozsudok nemohol nadobudnúť právoplatnosť skôr, ako bol vydaný, t. j. 31. októbra 2003 - pozn. ústavného súdu).

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti vo veci samej týmto nálezom:

„1. Uznesením Okresného súdu v Rimavskej Sobote, č. k. 7 C 195/02-21 zo 17. júna 2003 bolo porušené základné právo Ing. J. D., (...), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudkom Okresného súdu v Rimavskej Sobote, č. k. 7 C 195/02-29 z 31. októbra 2003 bolo porušené základné právo Ing. J. D., (...), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Uznesenie Okresného súdu v Rimavskej Sobote, č. k. 7 C 195/02-21 zo 17. júna 2003 sa zrušuje a vec vracia Okresnému súdu v Rimavskej Sobote na ďalšie konanie.

4. Rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote, č. k. 7 C 195/02-29 z 31. októbra 2003 sa zrušuje a vec vracia Okresnému súdu v Rimavskej Sobote na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ namietal, že k porušeniu jeho základných práv malo dôjsť okrem iného uznesením okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 zo 17. júna 2003. Zo súvisiaceho spisu okresného súdu, ktorý ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že predmetné uznesenie sťažovateľ prevzal vo väzbe 31. júla 2003 (kde sa v tom čase nachádzal). Keďže proti uvedenému uzneseniu nebolo prípustné odvolanie, nadobudlo právoplatnosť dňom doručenia sťažovateľovi.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, IV. ÚS 50/03). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Sťažnosť sťažovateľa z 10. mája 2005 bola, ako už bolo uvedené, ústavnému súdu doručená 13. mája 2005, teda takmer po dvadsiatich mesiacoch od uplynutia zákonom stanovenej lehoty na jej podanie.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že v čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

2. Sťažovateľ svojou sťažnosťou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003, ktorý mu, ako uvádza, nebol dosiaľ doručený, v dôsledku čoho mu bolo znemožnené podať proti nemu odvolanie.

Vychádzajúc z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že v prípade doručovania zásielky obsahujúcej napadnutý rozsudok sa prvý neúspešný pokus

o jej doručenie sťažovateľovi s výzvou o opakované doručenie uskutočnil 24. novembra 2003. Dňa 25. novembra 2003 bola zásielka opakovane neúspešne doručovaná a zároveň uložená na Poštovom úrade R. do 12. decembra 2003. Pretože si sťažovateľ zásielku v úložnej lehote neprevzal, vrátila sa okresnému súdu 15. decembra 2003. Na napadnutom rozsudku je vyznačené nadobudnutie právoplatnosti dňom 29. decembra 2003.

Ústavný súd k námietke sťažovateľa, že mu dosiaľ nebol doručený rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003, uvádza, že zo sťažnosti, jej príloh ani z obsahu súvisiaceho spisu okresného súdu nie je možné zistiť, či v okolnostiach prípadu boli splnené podmienky náhradného doručenia zásielky podľa ustanovenia § 47 ods. 2 OSP, t. j. či sa sťažovateľ ako adresát písomnosti, ktorá sa mala doručiť do vlastných rúk, zdržoval v inkriminovanom čase v mieste doručenia, čo bolo základným zákonným predpokladom na riadne a účinné doručenie uvedeného rozsudku.

Podľa citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa zdržuje v mieste doručenia, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o doručení nedozvedel.

V prípade, že okresný súd doručoval zásielku sťažovateľovi na adresu, na ktorej sa nezdržiaval, a napadnutý rozsudok mu nemohol byť účinne doručený, nemohlo byť ani konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 195/02 dosiaľ právoplatne skončené.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde však sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z opísaného skutkového stavu ústavný súd považuje za účinný postup v prípade sťažovateľa úkon, ktorým sťažovateľ požiada o riadne doručenie rozsudku, a po jeho doručení podľa vlastného uváženia rozhodne o ďalšom procesnom postupe.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov a skutkového stavu ústavný súd odmietol sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 195/02 z 31. októbra 2003 pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd zároveň poznamenáva, že sťažnosť v tejto časti by bolo možné odmietnuť aj pre nedostatok jeho právomoci, keďže o namietanom porušovaní základného práva sťažovateľa môže v danej veci rozhodnúť iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí a vrátení veci na ďalšie konanie je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2005